

mk.ipm

**STRATEGICKÝ PLÁN
ROZVOJE MIKROREGIONU
POLIČSKO**

**PŘIPRAVILA
KOMISE PRO STRATEGICKÝ ROZVOJ MIKROREGIONU POLIČSKO**

**SE ZPRACOVATELI
REGIONÁLNÍ ROZVOJOVOU AGENTUROU PARDUBICKÉHO KRAJE
A METOD KONZULT IPM**

LISTOPAD 2000

Na zpracování Strategického plánu se podíleli:

KOMISE PRO STRATEGICKÝ ROZVOJ MIKROREGIONU POLIČSKO VE SLOŽENÍ:

pan Ing. Václav Kysilka, předseda

pan Bořivoj Bednář

pan Jaroslav Bednář

paní Štěpánka Dvořáková

paní Jaroslava Filipová

pan Petr Findejs

pan Ing. Josef Gracias

pan Zdeněk Hlouš

paní Věra Chemišincová

pan Jindřich Javůrek

paní Vlasta Kynclová

pan Stanislav Lejhanec

pan Miroslav Luňáček

pan Miloslav Mach

pan Milan Nespěšný

pan Bohuslav Pajkr

pan Zdeněk Pleticha

pan František Stodola

pan Petr Šváb

pan Miloslav Tocháček

pan Václav Vopařil

METOD KONZULT IPM, OLOMOUC

REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA PARDUBICKÉHO KRAJE

Ing. Vladimír Neradílek
ředitel RRA PK

OBSAH

I. ANALÝZA A PROGRAMOVÁ ČÁST	3
1. ANALÝZA MIKROREGIONU	4
1.1 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU.....	4
1.2 ZÁMĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ÚPD (URBANISTICKÁ STUDIE, ÚZEMNÍ PLÁN).....	10
1.3 ZÁKLADNÍ TYPY VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH STAVEB V ÚPD JEDNOTLIVÝCH OBCÍ.....	11
1.4 NÁMĚTY OBCÍ NA SPOLUPRÁCI V RÁMCI MIKROREGIONU	12
1.5 SWOT ANALÝZA.....	13
2. PROGRAMOVÁ ČÁST A REALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU	18
2.1 PROGRAMOVÁ ČÁST.....	18
PROGRAM Č. 1: ROZVOJ VENKOVA A CESTOVNÍHO RUCHU	18
PROGRAM Č. 2: PARTNERSTVÍ A PRESENTACE MIKROREGIONU	20
PROGRAM Č. 3: SPOLEČENSKÉ A VZDĚLÁVACÍ AKCE.....	22
PROGRAM Č. 4: VZHLED, ČISTOTA OBCE A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	24
PROGRAM Č. 5: PODNIKÁNÍ	26
2.2 REALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU.....	28
II. PŘÍLOHY.....	29

I. ANALÝZA A PROGRAMOVÁ ČÁST

1. ANALÝZA MIKROREGIONU

1.1 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU

Základní charakteristiky, poloha a rozloha mikroregionu

- Mikroregion Poličsko se rozprostírá na východním okraji okresu Svitavy na ploše 28.209 ha. Z hlediska územního členění patří k Pardubickému kraji. Sousedí s těmito významnými centry: na severu s Litomyšlí na jihu s okresním městem Žďár nad Sázavou na východě s okresním městem Svitavy.
- Území mikroregionu leží na okraji Českomoravské vrchoviny. Povrch je členitý, má pahorkatinový ráz a nadmořskou výšku 540-710 metrů. Na západní straně je kryt výběžky Žďárských vrchů.
- Klima je v důsledku vyšší nadmořské výšky drsnější - chladnější a vlhčí s kratším obdobím léta.
- Oblast spadá do povodí řeky Svratky, která vtéká do Moravy a Dunajem je odváděna do Černého moře.
- Jde o hodnotné krajinné prostředí s obytným a rekreačním charakterem. Krajina láká množství rekreatů, kteří zde mají své "druhé bydlení" v chalupách nebo chatách, turisté zde procházejí turistickými cestami a projíždí po cyklotrasách. Dojem z krajiny narušují neobydlené a chátrající objekty zemědělských usedlostí.
- Mikroregion Poličsko zahrnuje 21 obcí, ve kterých žije více než 20.000 obyvatel a z nichž co do počtu obyvatel, pracovních příležitostí a spádového významu mají stěžejní roli zejména město Polička (9.350 obyv.), město Bystré (1.688 obyv.) a obce Pomezí (1.056 obyv.) a Jedlová (1.030 obyv.).
- Podprůměrná hustota osídlení mikroregionu – 73 obyvatel/km².

Lidský potenciál a trh práce

- O 1,8 procentních bodů vyšší podíl obyvatel v předproduktivním věku oproti průměru ČR.
- O 2,0 procentních bodů nižší podíl obyvatel v produktivním věku oproti průměru ČR.
- O 0,2 procentních bodů vyšší podíl obyvatel v poproduktivním věku oproti průměru ČR.
- Základní školy se nacházejí asi v polovině obcí mikroregionu, střední školy jsou soustředěny v Poličce – Gymnázium, SOU obchodní, Odborná škola Svazu českých a moravských spotřebních družstev a SOU zemědělství.
- Na konci roku 1999 činila míra nezaměstnanosti v mikroregionu Poličsko 9% a dlouhodobě se pohybovala pod úrovní Svitavského okresu (zhruba o 2,56 procentního bodu).

- Ekonomická základna je v současnosti reprezentována těmito nejvýznamnějšími subjekty: Poličské strojírny (430 zam.), Masokombinát Polička (480 zam.), THS – výroba požární techniky (240 zam.), PONAS – výroba forem (200 zam.), Agronea Polička – zemědělská výroba (200 zam.), Agricol – výroba mléčných výrobků, zpracování vajec (170 zam.), Nemocnice Polička (170 zam.), fa RANDA – úprava a spřádání textilních vláken (150 zam.), stavební firma Pásek (140 zam.), BOTANA XCT (140 zam.), Ravensburger karton (114 zam.). Ostatní významné zaměstnavatelské subjekty v okolí mikroregionu jsou: Oblastní průmyslový podnik - výroba dřevoobráběcích strojů a nábytku (160 zam.), Lamido Sebranice-výroba konfekce a galanterie.

Dopravní propojení mikroregionu

- Mikroregion Poličsko se nachází stranou důležitých tepen Svitavského okresu. Základní dopravní osu tvoří silnice I/34, která spojuje město Polička na trase České Budějovice-Hlinsko-Svitavy, navazující komunikace II/360 z Jaroměřic nad Rokytnou přes Nové Město na Moravě, Poličku a Litomyšl do Letohradu.
- Doplnkovou síť tvoří silnice II a III. třídy spojující Poličku s okolními obcemi ve směrech na Jedlovou, Borovnici, Střítež a Brněnec. Místní komunikace nesplňují svými šířkovými a směrovými poměry požadavky na bezpečnou dopravní obsluhu území. Je nutné zajistit jejich komplexní regeneraci a modernizaci a odstranění alespoň nejzávažnějších závad vč. následných investic vyvolaných úpravou příkopů, stromořadí a okolí silnic.
- Ostatní druhy dopravy (vodní apod.) se na území z logických důvodů neuplatňují. Letiště je v Poličce.
- Problematické parkovací možnosti – parkoviště nejsou vybudována (odstavování vozidel zhoršuje jejich průjezdnost i bezpečnost provozu především u neznačených zastávek a na neznačených parkovacích plochách).
- Hromadnou dopravu zajišťuje ČSAD Bus Ústí nad Orlicí, LUMI Tour a soukromý dopravce - společnost Zlatovánek s.r.o. Dopravní obslužnost do obcí mikroregionu je dostatečná - přeprava osob je však významně omezena ve dnech pracovních volna, což se nepříznivě projevuje v oblasti cestovního ruchu, společenském i kulturním životě obyvatel.
- Poličkou prochází neelektrifikovaná železniční trať regionálního významu Svitavy-Žďárec u Skutče, která navazuje na trať Pardubice-Chrudim-Hlinsko-Havlíčkův Brod.

Hospodářství a životní prostředí

- Živočišná výroba je zaměřena na produkci masa, mléka, vajec, rostlinná pak na pěstování obilí, brambor a řepy. Netradiční rostlinná produkce je zastoupena především pěstováním lnu, heřmánku, námele apod.
- V mikroregionu působí několik zemědělských subjektů, jako je Agronea, ZD Vysočina Bystré, Agro Sebranice a Agro Oldřív. V obcích hospodaří několik samostatných rolníků.

- Dobrá kvalita životního a krajinného prostředí v mikroregionu vyplývá z nadprůměrného zastoupení lesních porostů a zeleně a zachovalosti území poměrně nedotčeného civilizací
- Překážkami pro další rozvoj podnikatelských aktivit jsou nedostatečně rozvinutá infrastruktura, nedostatek zainvestovaných pozemků, nízká kvalifikace pracovníků, dopravní napojení mikroregionu, malá koupěschopnost obyvatel.
- V mikroregionu a jeho okolí nejsou žádné velké podniky a těžební závody, které by výrazně zhoršovaly životní prostředí v obcích. Spalování fosilních paliv v domácích topeništích a kotelnách je zanedbatelné, negativně se projevuje zvýšením hladiny oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého v zimním období. Obce, které nejsou plynofikovány, připravují plynofikaci.
- Svoz a likvidaci komunálního odpadu provádí firma LIKO Svitavy, sběrný dvůr najdeme v Poličce a v Borové, ve vybraných obcích jsou umístěny kontejnery na tříděný odpad (sklo, papír, plasty).
- Naleziště nerostných surovin: těžba kamene v Oldřiši, Rohozné, Svojanově.

Technická a občanská vybavenost území

- 40% domácností mikroregionu je plynofikováno.
- 90% vodofikovaných domácností. Zásobování pitnou vodou je dostatečné, kvalita vody je velmi dobrá. Existují však značné rozdíly v technickém stavu vodovodní sítě, z nichž některé vyžadují bezprostřední opravu a rekonstrukci.
- Okolo 35% domácností mikroregionu je napojeno kanalizačními přípojkami na veřejnou kanalizaci. Jednotná kanalizační síť je vybudována na téměř celém území města Polička.
- Zdravotnickým centrem mikroregionu je Poličská nemocnice, ve které v současné době dochází k restrukturalizaci a rekonstrukci (zrušení lůžkové části), a síť soukromých ambulancí praktických a odborných lékařů. Zařízení pro seniory a pečovatelská služba v Poličce a v Bystrém. V ostatních obcích je péče o seniory řešena terénní pečovatelskou službou, nebo zcela chybí, stejně jako kulturní a společenské akce zaměřené na seniory.
- Nutná nová výstavba nebo rekonstrukce zařízení technické infrastruktury a vytváření podmínek pro kvalitní bydlení v individuálních rodinných domech (dokončení plynofikace obcí, dostavby a generální opravy vodovodů, kanalizací s čistírnami odpadních vod, nové trafostanice, nové přístupové komunikace, veřejné osvětlení, nádrže s možností koupání). Všechny tyto požadavky jsou předmětem územně plánovací dokumentace každé obce.

Cestovní ruch a kultura

- Výrazně rekreační charakter mikroregionu, roste počet sezonních obyvatel rekreačních objektů.
- Dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Oblast má vhodné terénní a klimatické poměry pro nenáročnou letní pěší turistiku, ideální podmínky pro cykloturistiku a zimní turistiku na běžkách.

- V Poličce je informační centrum.
- Nejvýznamnějšími historickými, kulturními a přírodními památkami jsou kromě památkově chráněných objektů i stavby hodné pozornosti a kulturně-historické ochrany. Jde zejména o tradiční stavby lidové architektury, historicky hodnotné veřejné obytné budovy, mlýny včetně náhonů, kostely, drobnou architekturu (kapličky, pomníky, kříže a další), obnovený úsek gotického hradební ochozu, rodná světnička B. Martinů na věži kostela sv. Jakuba, opravený gotický královský hrad Svojanov.
- Bohatou historii a památky má město Polička – rodiště hudebního skladatele Bohuslava Martinů. Jsou to zejména hradby, radnice, morový sloup, kašny, měšťanské domy, kostel sv. Jakuba a kostelík sv. Michala.
- Bohatý kulturní program nabízí město Polička, kde se uskutečňují výstavy výtvarného umění, “Polička Jazz”, “Polička 555”, přehlídky amatérských souborů. Historické a národopisné sbírky muzea jsou v současné době z technických důvodů nepřístupné. Své působiště zde má divadelní spolek, dětský divadelní sbor, hudební těleso. V ostatních obcích mikroregionu se uskutečňují tyto pravidelné kulturní, společenské a sportovní akce např. svojanovské léto na Hradě, maškarní průvody, poutě, sjezdy rodáků, taneční zábavy a plesy, folkový festival Kurníkšopatožtojo, Rock Radegast Party, pálení čarodějnic, tradiční chovatelské výstavy, hasičské soutěže, sportovní soutěže a turnaje.
- Sportovní zázemí reprezentuje minigolfové hřiště, 2 sportovní haly pro skupinové sporty s horolezeckou stěnou, plavecký bazén, koupaliště, stadion s běžeckou dráhou a fotbalovým hřištěm, zimní stadion, tenisové kurty a další v Poličce. Najdeme zde i prostory pro rekreaci a odpočinek – městský park a lesopark. Ostatní obce nabízejí zájemcům o sportovní vyžití fotbalová hřiště, hřiště na odbíjenou, tenisové kurty, koupaliště, sokolovny, lyžařské vleky.

Souhrnný přehled za mikroregion (tabulková sumarizace)

Ukazatel	Jednotka	Hodnota
OBYVATELSTVO (K 31.12.1999)		
Počet obyvatel		20.480
- muži		10.232
- ženy		10.248
Rozloha	km ²	282
Hustota obyvatel	obyvatel/km ²	73
POZEMKY		
Celková výměra	ha	28.209
Zemědělská půda	ha	17.177
- orná půda	ha	11.433
Nezemědělská půda	ha	11.032
- lesní půda	ha	8.725

- vodní plochy	ha	151
- zastavěné plochy	ha	295
- ostatní plochy	ha	1.861
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ V R. 1999		
Podíl obyvatel v předproduktivním věku (0-14 let)	%	18,4
Podíl obyvatel v produktivním věku (15-54/59 let)	%	63,2
Podíl obyvatel v poproduktivním věku (55/60+ let)	%	18,4
Přirozený přírůstek za rok 1999	%	0,04
Celkový přírůstek za rok 1999	%	-0,1
VZDĚLANOSTNÍ ÚROVEŇ OBYVATELSTVA V R. 1991		
Podíl obyvatel nad 15 let se základním vzděláním	%	37,2
Podíl obyvatel nad 15 let se vzděláním středním bez maturity	%	39,8
Podíl obyvatel nad 15 let se vzděláním středním s maturitou	%	19,3
Podíl obyvatel nad 15 let se vzděláním vysokoškolským	%	3,7
DOMOVNÍ FOND K 1.9.2000		
Počet trvale obydlených domů		6.551
Počet neobydlených domů		112
- podíl neobydlených domů	%	2
Počet rekreačních objektů		1.237
- podíl rekreačních objektů	%	18
INFRASTRUKTURA K 1.9.2000		
Podíl domácností napojených na veřejný vodovod	%	90
Podíl domácností napojených na kanalizaci	%	35
Podíl domácností napojených na plyn	%	40
Podíl domácností napojených na ČOV	%	35
Podíl domácností napojených na centrální vytápění	%	10

Míra nezaměstnanosti a vývoj

Ukazatel (k 31.12.)	Obec	1997	1998	1999
Počet nezaměstnaných mužů	Bystré	3	20	22
	Borová	7	7	10
	Březiny	0	1	3
	Hartmanice	3	1	1
	Jedlová	21	21	42
	Kamenec	7	11	6
	Korouhev	8	12	13
	Květná	4	10	12
	Nedvězí	1	4	4
	Oldříš	1	3	9
	Políčka	134	142	189
	Pomezí	13	17	24
	Pustá Kamenice	6	7	6

	Pustá Rybná	3	6	4
	Rohozná	9	11	22
	Sádek	4	6	7
	Stašov	0	7	7
	Svojanov	6	5	6
	Široký Důl	6	5	2
	Telecí	5	5	8
	Trpín	7	5	5
Počet nezaměstnaných žen	Bystré	6	24	30
	Borová	14	16	29
	Březiny	4	5	4
	Hartmanice	8	10	8
	Jedlová	20	29	42
	Kamenec	6	10	11
	Korouhev	6	16	19
	Květná	8	5	8
	Nedvězí	6	4	6
	Oldřiš	7	5	11
	Polička	154	185	210
	Pomezí	20	15	17
	Pustá Kamenice	6	4	10
	Pustá Rybná	6	2	6
	Rohozná	18	21	24
	Sádek	2	2	4
	Stašov	2	5	5
	Svojanov	2	9	9
	Široký Důl	7	5	6
	Telecí	8	6	7
Trpín	7	13	13	
Míra nezaměstnanosti (%)	Bystré	1,22	5,95	7,04
	Borová	4,98	5,45	9,24
	Březiny	5,71	8,57	8,64
	Hartmanice	9,02	9,02	7,38
	Jedlová	7,50	9,14	15,36
	Kamenec	6,19	10,00	8,10
	Korouhev	3,80	7,61	8,70
	Květná	9,68	12,10	16,13
	Nedvězí	5,74	6,56	8,20
	Oldřiš	2,63	2,63	6,58
	Polička	6,34	7,20	8,79
	Pomezí	6,56	6,36	8,15
	Pustá Kamenice	8,39	7,69	11,19
	Pustá Rybná	10,47	9,30	12,50
	Rohozná	8,13	9,64	13,86
	Sádek	2,63	3,51	4,82
	Stašov	1,67	10,00	10,00
	Svojanov	3,62	6,33	6,79
	Široký Důl	7,93	6,10	4,88
	Telecí	6,25	5,29	7,21
Trpín	5,86	7,53	7,53	

1.2 ZÁMĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ÚPD (URBANISTICKÁ STUDIE, ÚZEMNÍ PLÁN)

OBEK	BYDLENÍ	PODNIKÁNÍ
BOROVÁ	plochy pro 78 domů (400 m ² /dům), výhledové lokality pro 18 domů	plocha pro výstavbu skladu, plocha pro lehkou výrobu a řemeslné podnikání (32.520 m ²), plocha pro řemeslné služby a občanskou vybavenost (4.500 m ²), rozšíření areálu farmy (7.300 m ²), rozšíření zeměd. farmy o 1.600 m ² , územní rezerva na ploše 7.500 m ²
BYSTRÉ	7 ploch pro bydlení	rozšíření 4 areálů stávajících výrobních firem a ZD, možnost rozšíření areálu pro zemědělskou výrobu a zemědělské provozy
BŘEZINY		
HARTMANICE	plochy pro 40 RD	2 lokality pro průmyslovou a podnikatel- skou činnost
JEDLOVÁ	plochy pro rozvoj bydlení (centrum obce, Horní Jedlová)	žádná nová plocha, intenzivnější rozvoj v rámci areálů stávajících a v nevyužitých prostorách
KAMENEC	lokality pro výstavbu 21 RD	lokality pro výstavbu objektu živočišné výroby, lokality pro výstavbu drobné provozovny
KOROUHEV	lokality pro výstavbu 48 RD	3 lokality pro výstavbu RD s podnikatel- skými aktivitami
KVĚTNÁ	využití stávajících staveb na území, 2 nové lokality pro cca 12-20 RD	rozvojové plochy při komunikaci I/34, využití stávajících objektů, rozvoj drobných podnik. aktivit v obytných zónách
NEDVĚZÍ		
OLDŘIŠ		plochy pro řemeslnou výrobu nebo podnikání 4,9 ha, smíšená podnikatelská zóna (13.580 m ²)
POLIČKA	využití proluk a zahrad k nové výstavbě v přidružených obcích, největší lokality v jihozápadním sektoru města	partery v historickém jádru města možno využít pro zařízení drobných služeb a k obchodním účelům
POMEZÍ		
PUSTÁ KAMENICE	3 navržené plochy pro 14-15 RD na ploše cca 1,36 ha, 5 rezervních ploch pro 14-15 RD na ploše cca 1,39 ha	0,38 ha plocha, možnost využití vhodného domovního fondu pro další potřebné služby a výrobní programy bez zátěže pro okolní obytnou zástavbu
PUSTÁ RYBNÁ		
ROHOZNÁ	objekt pro obytný dům (6-9 b.j.),	

	navrženy 3 lokality pro výstavbu RD	
SÁDEK	21 lokalit pro obytnou výstavbu určené k zastavění 1 stavbou	plocha pro výrobní a podnikatelské aktivity za areálem tříny lnu
STAŠOV		
SVOJANOV		
ŠIROKÝ DŮL	plochy pro 32 RD	možnost vzniku v obytných zónách, v hospodářských objektech u obytné zástavby
TELECÍ	10 ploch pro bydlení s celkovou výměrou 1,7 ha	plocha pro výrobní aktivity 0,74 ha
TRPÍN	21 RD ve 3 lokalitách, rezervní plochy pro 13 RD ve 2 lokalitách	

1.3 ZÁKLADNÍ TYPY VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH STAVEB V ÚPD JEDNOTLIVÝCH OBCÍ

Obecní vybavenost

- výstavba Domova důchodců a penzionu s byty pro důchodce
- výstavba obchodního centra
- výstavba koupaliště
- sběrný dvůr
- stavba školského areálu (základní a zvláštní škola)
- veřejný telefonní automat

Doprava

- výstavba, rekonstrukce a rozšiřování místních obslužných komunikací a státních silnic
- budování chodníků pro pěší na státních silnicích přes zastavěná území obce
- závleky autobusových zastávek, čekárny
- dopravní napojení nových lokalit bydlení
- vybudování parkovacích a odstavných stání
- zřízení nové železniční zastávky, autobusových zastávek v obci

Technická infrastruktura

- výstavba kanalizace, ČOV
- odvodnění celého území obcí (přikopy, propustky)
- výstavba a rozšiřování veřejného vodovodu

- výstavba plynovodu
- rekonstrukce a výstavba rozvodů elektrické energie v části VN, vč. alternativních zdrojů elektřiny, trafostanic, NN
- výstavba a rekonstrukce veřejných slaboproudých rozvodů a souvisejících zařízení – dálkových a telefonních kabelů, zařízení pro šíření televizního a rozhlasového signálu, místního rozhlasu, zařízení sítě radiomobily a GSM
- veřejné osvětlení

Veřejně prospěšná opatření

- rekonstrukce a údržba zemědělských a lesních přístupových cest z důvodu přístupu k pozemkům
- výstavba veřejných prostranství
- rekonstrukce a údržba koryt vodních toků (prohloubení, vodní propustky a mosty)
- výstavba retenčních nádrží, rybníků
- rozšíření hřbitova
- výstavba sportovního areálu, sportovní haly
- rekultivace bývalých skládek odpadu
- rozšíření autokempu
- protierozní opatření (výsadba ochranné stromové zeleně, výsadba stromořadí podél polních cest)
- protipovodňová opatření (ochranná zatravnění a zeleň podél vodních toků a revitalizace vodních toků)
- úprava interiéru návsi
- informační systém

1.4 NÁMĚTY OBCÍ NA SPOLUPRÁCI V RÁMCI MIKROREGIONU

(na základě dotazníkového šetření)

- snadnější získání finančních prostředků např. z EU
- realizace společných rozvojových projektů
- koordinace aktivit v oblasti rozšiřování vybavenosti obcí technickou infrastrukturou, navazující dopravní obslužností a pracovními příležitostmi
- řešení společných zájmů spojených s nezbytnou lékařskou péčí a kulturním vyžitím obyvatel obcí a sportovním vyžitím (např. turistika, budování cyklostezek)
- prezentace obcí
- vybudování centra, které by poskytovalo úplný servis celému mikroregionu

1.5 SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- **Plošné pokrytí mikroregionu základními školami.**

Silnou stránkou tohoto mikroregionu je i ta skutečnost, že i v malých obcích se podařilo zachovat mateřskou školu a přibližně v polovině obcí i školu základní. Při školách úspěšně fungují i zájmově-vzdělávací kroužky. S negativním demografickým vývojem (stárnutím populace) budou obce muset řešit financování těchto zařízení a rozhodovat o jejich zachování. S tímto souvisí i podpora rozvoje bytové výstavby v obcích, především startovních bytů pro mladé rodiny.

- **Krajinářsky atraktivní území a kvalitní přírodní prostředí.**

V mikroregionu existuje celá řada významných historických, sakrálních a osobnostních památek. Centrum regionu - město Polička, je zapsáno v povědomí české veřejnosti. Silnou stránkou je i relativní blízkost a význam Litomyšle. Neexistuje plošné ekologické zatížení a ani většina obcí nemusí řešit problematiku odstraňování zátěží z minulosti (především drobných černých skládek). Tyto skutečnosti dávají dobrý předpoklad především pro rozvoj cestovního ruchu.

- **Stabilizované zemědělské společnosti.**

V současné době nejsou signály o významném úbytku pracovních míst v zemědělských společnostech. Zemědělské společnosti budou v budoucnu sehrávat stále větší úlohu (negativní i pozitivní) v rozvoji venkovského prostoru, zejména v zaměstnanosti venkovského obyvatelstva a údržbě krajiny.

- **Vyhovující dopravní obslužnost vůči centrům i vzájemně.**

Úroveň, tj. četnost spojů veřejné dopravy, je dle hodnocení obcí vyhovující. Současný systém řízený okresním úřadem a spolufinancovaný z okresního rozpočtu a rozpočtu obcí (tedy veřejných rozpočtů !!) je neprůhledný a nevytváří prostor pro kvalifikované jednání s poskytovateli dopravních služeb. Bylo by v zájmu, především malých obcí, vyvíjet tlak na okresní orgány k "zprůhlednění" vztahu mezi soukromými společnostmi (dopravci) a veřejnými zdroji. Úspora prostředků by mohla být jedním ze zdrojů pro spolufinancování rozvojových programů.

- **V mikroregionu se nenachází ve větší míře nevyužívané průmyslové, zemědělské atd. objekty.**

Bývá častým jevem, že v obcích se nachází opuštěné a chátrající objekty a zařízení většinou průmyslového nebo zemědělského charakteru (např. propadlé záruky za úvěry bankám, ukončené výroby atd.). Tam, kde se však tyto objekty vyskytují, měly by obce vyvíjet tlak (resp. postupovat koordinovaně s vlastníky těchto nemovitostí) na využívání nebo odstranění těchto objektů.

SLABÉ STRÁNKY

- **Nepříznivá skladba a vzdálenosti obcí mikroregionu - rozdrobená sídelní struktura.**

V mikroregionu je zastoupeno velké množství obcí menších než 1000 obyvatel. Celorepublikový vývoj daňových a jiných příjmů obcí ukazuje, že obce do 1000 obyvatel jsou jen velmi omezeně finančně soběstačné pro zajišťování samosprávných rolí a sociálních činností. Toto potvrzují i zkušenosti se zahraničí. Tato slabá stránka bude v budoucnu hrát roli při financování rozvojových programů mikroregionu. S tímto souvisí i nízká hustota obyvatel v mikroregionu (19 obcí má hustotu nižší než 100 obyvatel na 1 km², což je parametr EU pro hodnocení regionů). Negativem je rovněž velký počet nevolněných starostů obcí. Pozitivem je zastoupení velké obce (Poličky), která bude mít dominantní postavení při přípravě a koordinaci rozvojových programů.

- **Trend úbytku obyvatel v důsledku přirozené migrace.**

15 obcí mikroregionu vykazuje negativní trend úbytku obyvatel důsledkem přirozené migrace obyvatel. Pozitivní trend přirozeného přírůstku obyvatel je u 10 obcí, negativní u 11 obcí. Shodný negativní trend (tj. přirozený přírůstek a přirozená migrace) vykazují obce: Březiny, Jedlová, Pustá Kamenice, Rybná, Rohozná, Telecí, Trpín, Nedvěž a Svojanov. Shodný pozitivní trend (tj. přirozený přírůstek a přirozená migrace) vykazují obce: Sádek a Polička.

- **Trend úbytku volných pracovních míst v mikroregionu.**

Jak je dokumentováno v grafu, na základě údajů úřadu práce, dochází v mikroregionu od roku 1997 k neustálému úbytku nabídky volných pracovních míst. Tento trend bude dle signálů pokračovat i v nejbližší budoucnosti.

- **Nedostatečná příprava pozemků na výstavbu objektů k bydlení a podnikání.**

V územně plánovací dokumentaci každé obce jsou vyčleněny tyto plochy. Chybí však vyřešení vlastnických vztahů a vybudování potřebné infrastruktury.

- **Nízký stupeň technické vybavenosti obcí ve sběru a likvidaci odpadních vod.**

Při současném systému (a nově navrhovaném systému) financování obcí, není předpoklad, že tyto investice budou v horizontu čtyř let realizovány. Obce, které mají vybudovanou ČOV budou v budoucnu pravděpodobně řešit financování těchto zařízení. V současné době příjem ze stočného nepokryje ani prostou reprodukci těchto zařízení. Legislativa v současné době nestanoví povinnost připojit se na kanalizační systém, ale tento požadavek na změnu legislativy bude uplatňován orgány budoucího kraje.

- **Velký podíl objektů sloužících pouze k rekreačním účelům (cca 18 %).**

Z těchto obyvatel nemají obce žádný přínos (samozřejmě kromě daně z nemovitostí). Mírným pozitivem tohoto jevu je, že objekty jsou většinou udržovány ve výborném technickém stavu a významně napomáhají ke zlepšení vzhledu obcí.

- **Dopravní napojení mikroregionu "na okolí".**

Souvisí i s nevyhovujícím dopravním napojením okresu (kraje) v rámci ČR. Poloha mikroregionu je mimo významné dopravní tahy.

- **Nákladná údržba veřejných prostranství.**

Většina obcí v mikroregionu je tzv. "beznávesní typ" obce. Urbanistické řešení, rozlehlost těchto obcí vyžadují samozřejmě větší provozní náklady na údržbu, úklid, údržbu veřejné zeleně, stav veřejných prostranství, vodních toků, obecních komunikací, chodníků. Rovněž značení významných cílů v obcích je na nízké úrovni (ve většině obcí je problém nalézt obecní úřad). Se změnou životního stylu venkovského obyvatelstva a omezováním zemědělského hospodaření domácností budou muset obce ve vyšší míře řešit údržbu veřejných prostranství a likvidaci biologického odpadu.

Financování těchto činností z veřejných rozpočtů: rozpočty obcí Borová a Kamenec budou dle návrhu nových rozpočtových pravidel oslabeny o část příjmů z daní OSVČ. Rozpočty ostatních obcí budou posíleny.

Příjmy obcí z prodeje obecního majetku: jelikož obce zlikvidovaly své cenné papíry, nebudou tyto příjmy v budoucnu nijak realizovány. Většina obcí nevlastní ani jiné vhodné nemovité majetky (některé obce snad lesy), z jejichž prodeje by bylo možno spolufinancovat rozvojové programy. Rovněž tak příjmy obecních rozpočtů z pronájmu majetků nejsou významné.

- **Nedostatečná propagace a koordinace aktivit obcí.**

S tímto souvisí i navazování partnerských vztahů s regiony v zahraničí. Většina obcí ani v minulosti neměla partnera v zahraničí. V souvislosti se vstupem ČR do EU a zapojováním regionů do mezinárodních struktur bude i tento aspekt hrát v budoucnu významnou roli.

- **Malé využívání informačních technologií obcemi.**

Kromě obcí: Polička, Bystré, Borová není žádný obecní úřad připojen na internet a nemá e-mailovou adresu.

- **Malá možnost doplňkového vzdělávání.**

Vzdělávání podnikatelů, informační systémy pro podnikatele a veřejnost, vzdělávání obecních samospráv a osob středního věku.

- Malá nabídka příležitostí ke krátkodobé rekreaci, nenáročnému sportovnímu vyžití.
- Malá nabídka kulturních, společenských a sportovních akcí zaměřených na seniory.

S demografickým vývojem obyvatelstva, změnou životního stylu a zlepšováním ekonomického postavení seniorů bude růst poptávka po akcích tohoto typu. Rozvojové programy v této oblasti nebudou nikterak finančně nákladné a je možno je realizovat téměř okamžitě.

PŘÍLEŽITOSTI

- Vstup ČR do EU a přístup k zdrojům evropských fondů.
- Spolupráce v rámci sousedních regionů (mikroregionů) a v rámci Pardubického kraje - vytváření společných projektů obcí na základě principu partnerství.
- Vybudování čtyřpruhové rychlostní komunikace R 35.
- Presentace a zviditelnění mikroregionu v rámci ČR a v zahraničí a příležitosti z toho vyplývající.
- Využití nových informačních a telekomunikačních technologií a vzájemné propojení obcí.
- Mikroregionální podpora projektů jednotlivých obcí - např. společný postup vybraných obcí při řešení sběru a čištění odpadních vod.
- Nabídka bydlení a volnočasových aktivit pro obyvatele větších měst - Polička, Svitavy, Litomyšl.

HROZBY

- Nepřípravenost na tvorbu projektů splňujících požadavky EU pro spolufinancování z evropských strukturálních fondů.
- Nerespektování principu "partnerství" mezi obcemi, soukromými subjekty, neziskovými organizacemi atd. a z toho vyplývající důsledky.
- Neodůvodněné zvyšování nákladů na dopravní obslužnost.
- Pokračování negativního trendu demografického vývoje.
- Zvyšování podílu nevyužívaných objektů a objektů sloužících pouze k rekreačnímu vyžití.

- **Zánik školských zařízení - např. základní školy a mateřské školy v malých obcích.**
- **Legislativní změny - zpoždování (zadržování) převodu finančních prostředků od státu.**
- **Negativní zásahy státu do hospodaření obcí - regulační opatření (např. přijímání cizích zdrojů), redukce "dotačních titulů" ...**
- **Změna dotační politiky státu k zemědělcům.**
- **Nárůst nezaměstnanosti (lokální nezaměstnanosti) - zvyšování podílu žen a osob se sníženou pracovní schopností na počtu nezaměstnaných.**

2. PROGRAMOVÁ ČÁST A REALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU

2.1 PROGRAMOVÁ ČÁST

PROGRAM Č. 1: ROZVOJ VENKOVA A CESTOVNÍHO RUCHU

CÍL:

Zkvalitnit nabídku produktů cestovního ruchu a tím zvýšit počet návštěvníků mikroregionu Poličsko.

ÚČEL A VÝSLEDEK:

Mikroregion Poličsko se nachází v turisticky velmi přitažlivé oblasti, která je vhodná pro celoroční turistiku. Dalším důležitým faktorem pro rozvoj cestovního ruchu je bohatá historická a kulturní tradice. V mikroregionu se nachází celá řada kulturních a historických objektů – jde o kostely, kaple, lidovou architekturu a celou řadu dalších historicky hodnotných objektů. Konkrétně v Poličce se jedná např. o městské hradby, radnici a morový sloup. Nesmíme zapomenout také na to, že se na Poličsku nachází gotický hrad Svojanov, který je oblíbeným místem mnoha turistů.

V Poličce již dnes působí informační centrum (založeno v roce 1997), které poskytl své služby již řadě návštěvníků. V roce 1998 jich bylo 10.500, v roce 1999 12.000 a v letošním roce se očekává další nárůst počtu návštěvníků, kteří tímto způsobem získali informace. Působnost informačního centra by se měla rozšířit na celý mikroregion (nutno však dodat, že již nyní jeho činnost přesahuje hranice města) a tím poskytnout možnost i dalším obcím prezentovat se a nabídnout vlastní produkty cestovního ruchu. Tato nabídka by však měla probíhat koordinovaně v rámci mikroregionu, aby její výsledný efekt byl maximální a přinesl obcím, podnikatelům, občanům i samotným návštěvníkům užitek. Činností informačního centra by nemělo být jen poskytování informací návštěvníkům, ale také aktivní vyhledávání příležitostí a možností ke zvýšení návštěvnosti mikroregionu. Tímto směrem se informační centrum již vydalo (například při značení cyklistických tras v oblasti měst Poličky a Litomyšle, na kterém se informační centrum podílí společně se Sdružením měst a obcí kraje Smetany a Martinů – doposud bylo vyznačeno v několika zajímavých okruzích více jak 100 km cyklotras), ale je třeba pokračovat a dále se snažit o kvalitní a účinnou prezentaci mikroregionu Poličsko (*program č. 2*) a tedy o zvýšení počtu návštěvníků.

Při dnešní obrovské konkurenci v nabídce turistických produktů jsou právě služby spojené s cestovním ruchem pro návštěvníky rozhodující. Proto je třeba v mikroregionu rozšířit a zkvalitnit tyto služby

(ubytování, stravování, nabídka sportovně-rekreačních aktivit), jelikož v současné době nejsou ve většině případů na odpovídající (konkurenceschopné) úrovni.

V minulosti byla v rámci společného projektu UPND (město Polička s holandskými partnery) vypracována marketingová strategie rozvoje mikroregionů Poličska a Litomyšlska. Rovněž město Polička ve svém strategickém plánu rozvoje města, v části věnované rozvoji cestovního ruchu, zmiňuje aktivity jako jsou analýza a koncepce cestovního ruchu. Pro potřeby mikroregionu Poličsko by se tedy dalo vycházet ze zkušeností a zpracovaného dokumentu a na jejich základě vytvořit vlastní koncepci, bez které by byl další rozvoj cestovního ruchu nekoordinovaný a neefektivní a výsledky by nesplnily očekávání.

OPATŘENÍ:

1. Marketing mikroregionu Poličsko
  - 1.1 Vytvořit koncepci rozvoje CR
  - 1.2 Zajistit rozšíření služeb IC
  - 1.3 Zpracování nabídky produktů CR

2. Rozvoj venkovské turistiky (včetně její koordinace), cykloturistiky, rekreačního a rehabilitačního jezdeckví
  - 2.1 Budování značení a udržování cyklotras a turistických cest

3. Rozvoj sportovně-rekreačních aktivit
  - 3.1 Rozvoj ATC Borová
  - 3.2 Rozvoj turistické ubytovny ve Svojanově

PROGRAM Č. 2: PARTNERSTVÍ A PRESENTACE MIKROREGIONU

CÍL:

Zajistit zviditelnění mikroregionu Poličsko jeho kvalitní a účinnou presentací jak v ČR, tak v zahraničí. Posílit vzájemné vazby obcí a měst v mikroregionu, jakož i vazby mikroregionu na jeho okolí.

ÚČEL A VÝSLEDEK:

Kvalitní a účinná presentace mikroregionu Poličsko je v současné době velmi důležitá např. pro rozvoj cestovního ruchu (*program č.1*), pro rozvoj podnikání přilákáním nových investorů (*program č.5*), apod. Tyto zmiňované aktivity jsou možností, jak zajistit tvorbu nových pracovních míst a přiliv potřebných financí.

Pro kvalitní a účinnou presentaci je však třeba zajistit určité podklady (informace), ze kterých se bude vycházet. Tyto informace by měly být takzvaně "všeobjímající", tzn. že by mělo jít o informace jak pro návštěvníky mikroregionu a investory, tak pro obyvatele a místní samosprávu. Na jejich základě by mohlo dojít k vytvoření komplexního informačního systému mikroregionu, který by obsahoval informace pro turisty, regionální informace, nabídku rozvojových ploch pro podnikání, nevyužitých objektů v území, či rozvojové plochy pro bytovou výstavbu, apod. Pokud by došlo k jejich shromáždění a k vhodnému způsobu jejich presentace (maximální zpřístupnění prostřednictvím obecních úřadů, informačního centra, médií, internetu, atd., a to jak pro místní obyvatele, tak samozřejmě pro veřejnost vně mikroregionu), je zřejmé, jaký přínos by to pro mikroregion Poličsko znamenalo.

V době informační společnosti, kdy rozhodující jsou informace a rychlost jejich přenosu, je nezbytné zajistit komunikaci v rámci mikroregionu a jeho vlastní presentaci prostřednictvím internetu. V mikroregionu je zatím na internet připojeno pouze 6 obcí, což je opravdu velmi málo a bude třeba tento nedostatek co nejrychleji odstranit. Při tom se zdají být výhody tohoto druhu komunikace jednoznačné a v budoucnu se bez připojení na internet žádná obec neobejde. Co se týče vlastních www stránek, ty má pouze město Polička a obec Borová. Proto by bylo vhodné a ekonomicky výhodné (pokud nebude v mikroregionu tlak na vybudování vlastních stránek), kdyby byly informace o obcích a celém mikroregionu presentovány např. na stránkách Poličky. Jako podklad by se daly využít informace již shromážděné v rámci informačního systému, či informace, které obce již poskytly některým subjektům při presentaci na jiných www stránkách (např. stránky regionu Vysočina, či stránky Svratecko-křetínskému trojúhelníku).

Řada obcí je členem jednoho, či několika sdružení, respektive zájmových sdružení. Některá sdružení byla založena k specifickému účelu (např. Sdružení na podporu Poličské nemocnice), nebo za jiným účelem, jako je rozvoj cestovního ruchu (např. Sdružení měst a obcí kraje Smetany a Martinů). Kromě této spolupráce je zapotřebí navázat partnerskou spolupráci se zahraničními regiony a obcemi,

díky které bude možno získávat konkrétní poznatky a pomoc. Již dnes je do takovéto spolupráce zapojeno město Bystré – konkrétně jde o akci "Kultura evropského venkova" a spolupráci s partnerským městem Hohenems (Rakousko) a město Polička spolupracuje s partnerskými městy Hohenems (Rakousko), Meilen (Švýcarsko), Dwingeloo (Holandsko), Ebens (Maďarsko). Zejména jde o možnost vytváření podmínek pro mezinárodní výměnu informací, o prezentaci územní samosprávy, o spoluúčast na posilování územní samosprávy, jako nástroje sociálně ekonomického rozvoje a pokroku, a o napomáhání ke zkvalitnění služeb, které obce občanům poskytují. Tato spolupráce bude mít vliv i na vzdělávání, a to zejména v oblasti výuky cizích jazyků (*program č.3*).

OPATŘENÍ:

1. Presentace a komunikace mikroregionu
  - 1.1 Vybudovat informační systém
  - 1.2 Urychlit připojování obcí na internet
  - 1.3 Zajistit prezentaci mikroregionu na www stránkách
2. Zapojení mikroregionu do partnerských vztahů v ČR i v zahraničí a další rozvoj již započaté spolupráce
3. Komunikace místní samosprávy s podnikateli a dalšími subjekty

PROGRAM Č. 3: SPOLEČENSKÉ A VZDĚLÁVACÍ AKCE

CÍL:

Rozšířením a koordinací kulturních, společenských a sportovních akcí probíhajících v mikroregionu, udržováním starých tradic a zlepšením vzdělanosti, sociálního postavení obyvatelstva a kulturní nabídky zvýšit kvalitu života obyvatel a návštěvníků mikroregionu Poličsko.

ÚČEL A VÝSLEDEK:

V mikroregionu je pořádáno nespočet kulturních, společenských a sportovních akcí, které probíhají ve všech obcích (městech). Jedná se o tradiční akce jako jsou plesy, poutě, posvícení, atd., jejichž zachování a podpora je z hlediska tradice potřebná a v budoucnu by mohlo dojít k jejich podpoře i ze zdrojů Evropské unie (EU) – program SAPARD. Nad to jsou zde ještě pořádány akce nadregionálního významu. Za zmínku stojí akce pořádané v městě Polička (festivaly – Martinův fest, Polička Jazz, letní festival Polička "555"), dále "Svojanovské léto na hradě", ale našla by se samozřejmě i řada dalších akcí. Tyto akce svoji kvalitou a zaměřením přitahují do regionu mnoho návštěvníků a tím přispívají k prezentaci mikroregionu (*program č.2*) a k rozvoji cestovního ruchu (*program č.1*). Je však nezbytné zajistit koordinaci těchto akcí, jak v rámci mikroregionu Poličsko, tak s nejbližším okolím (např. městem Litomyšl, atd.), aby nedocházelo k nevhodnému překrývání jednotlivých akcí a tím i ke snižování jejich návštěvnosti.

Bylo by také vhodné, aby došlo k rozšíření nabídky společenských a kulturních akcí pro seniory, jelikož v současnosti pořádané akce (ve většině případů) svoji intenzitou nepostačují pokrýt právě potřeby seniorů.

V současnosti působí na území ČR několik "Škol obnovy venkova", které vznikaly od roku 1997 na základě dotačního titulu č. 6 Programu obnovy venkova a svoji činností a aktivitou zajišťují vzdělávání především starostů, členů zastupitelstev, vedoucích občanských sdružení a aktivních členů místních pracovních skupin. Založení vlastní "Školy obnovy venkova" jednou z obcí mikroregionu za podpory ostatních by regionu přineslo zvýšení informovanosti nejen o samotném Programu obnovy venkova, ale i o řadě dalších oblastí spojených se životem na venkově, a to formou seminářů, poznávacích exkurzí, vlastní poradenské činnosti atd.

Neznalost cizích jazyků již v dnešní době omezuje možnost uplatnění na trhu práce a tato situace se se vstupem do Evropské unie ještě prohloubí. Výuka cizích jazyků na základních školách není ve většině případů zaměřena na jeho aktivní používání, což znamená, že žáci většinou nejsou schopni běžně komunikovat v cizím jazyce. Proto by bylo vhodné zajistit externí výuku v této oblasti. Tato externí výuka by mohla probíhat např. v některých budovách ZŠ (v odpoledních hodinách), čímž by došlo i k využití volné kapacity některých školských zařízení v mikroregionu. Výuka by nemusela být zaměřena pouze na děti, ale mohly by být pořádány kursy i pro mládež a dospělé, kteří by tak dostali možnost zvýšit si svou kvalifikaci.

K rozšíření jazykových znalostí dětí a mládeže by se dala využít i partnerská spolupráce obcí či mikroregionu se zahraničím (*program č.2*). Jednou z možných forem by byla prázdninová výměna dětí, která by byla velmi přínosná, a to nejen pro účastnící se děti.

Další možnou oblastí vzdělávání je problematika vstupu ČR do EU. Ta by měla být dostatečně presentována jak občanům, tak i zástupcům místní státní správy a samosprávy. Ti by totiž měli být informováni a připraveni na možné přínosy a naopak i na rizika a komplikace, které jsou se vstupem do EU spojeny.

OPATŘENÍ:

1. Koordinace kulturních, společenských a sportovních akcí probíhajících v mikroregionu
2. Podpora odbytu místních tradičních výrobků, řemesel a krajových specialit v rámci rozvoje místních, respektive regionálních aktivit kulturně společenského charakteru (např. tradiční trhy, jarmarky, festivaly, slavnosti, poutě, apod.)
3. Pořádání externí výuky cizích jazyků
4. Uspořádání kursů zaměřených na problematiku vstupu ČR do EU
5. Založit v mikroregionu Školu obnovy venkova

PROGRAM Č. 4: VZHLED, ČISTOTA OBCE A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

CÍL:

Zlepšit současný stav venkovské zástavby a základního vybavení, technické infrastruktury, dopravní obslužnosti, životního prostředí, kulturního dědictví, vzhledu a čistoty obce.

ÚČEL A VÝSLEDEK:

Stav venkovské zástavby, bytového fondu, opuštěných hospodářských stavení, kulturního dědictví obecně a občanského vybavení je často neutěšený z důvodu zanedbávané údržby a chybějící modernizace. Také stav venkovské infrastruktury je celkově neuspokojivý. Zařízení a sítě jsou často zastaralé nebo zcela chybí. Nejnaléhavější je tato situace u kanalizací, včetně čistíren odpadních vod, a vodovodů. Obdobně naléhavým problémem je ve venkovských oblastech dostupnost (dopravní), a to díky nedostatečnému dopravní spojení a zanedbaným místním komunikacím. Na odstranění výše zmiňovaných nedostatků by mohl mikroregion získat podporu z Evropské unie (program SAPARD – opatření č. 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury).

Se vzhledem a čistotou obce souvisí zajišťování její údržby. V zájmu každé obce je zajistit co nejkvalitnější údržbu za nejvýhodnějších ekonomických podmínek. Situace v mikroregionu je taková, že každá obec vlastní určitou mechanizaci, která však ve většině případů nepostačuje na všechny nutné činnosti, a proto si obce musí určité služby objednávat. Rozdílná je situace v Poličce, kde je město zakladatelem a vlastníkem společnosti T.E.S. s.r.o. (Technické a energetické služby města Polička). Zakládání dalších technických služeb v mikroregionu se při existenci společnosti T.E.S. s.r.o. jeví jako zbytečné a neekonomické. Bylo by tedy vhodné, kdyby obce měly možnost využívat techniku této společnosti (což je samozřejmě také v dnešní době možné), ale za určitých sjednaných výhodnějších podmínek.

Dobrý vzhled a čistota obce je jedním z důležitých faktorů, které ovlivňují celkový pohled na danou lokalitu, a proto by bylo třeba se na tuto oblast intenzivněji zaměřit. Mezi konkrétní nedostatky obcí v mikroregionu patří obecně špatný vzhled, stav a úprava veřejné zeleně, místních komunikací (chodníky, příjezdové cesty k domům), zastávek a čekáren autobusů, vodních nádrží, atd. Nedostatečná je také presentace obcí vůči návštěvníkům (např. ukazatele, veřejné vývěsky). Bylo by proto vhodné zřídit či opravit v jednotlivých obcích mikroregionu jednotné "informační tabule", které by podávaly návštěvníkům potřebné informace. Mohly by obsahovat mapu mikroregionu a okolí, informace o konkrétní obci, dále informaci o Poličsku a v neposlední řadě i odkaz na informační centrum v Poličce (program č.2), které by návštěvníkům mohlo poskytnout další potřebné informace.

OPATŘENÍ:

1. Zajištění jednotné presentace obcí vůči návštěvníkům mikroregionu
  - 1.1 Zřídit, či opravit a sjednotit informační tabule, ukazatele, veřejné vývěsky v obcích mikroregionu
2. Obnova a následné využití obytných a hospodářských budov, včetně objektů památkového a historického zájmu, modernizace bytů, vždy při zachování venkovských tradic, obnova nebo výstavba škol, zdravotních (sociálních, kulturních, sportovních apod.) zařízení.
  - 2.1 Rekonstrukce muzea v Poličce
3. Obnova nebo nové úpravy návší, parků, zeleně a okolní krajiny, obnova, čištění a výstavba vodních ploch, hrází a břehů, odstranění škod na životním prostředí v území
4. Obnova místních komunikací všech kategorií, zavedení nebo rozšíření veřejné dopravy, obnova nebo výstavba infrastruktury, zejména kanalizace, čistíren odpadních vod a vodovodů
5. Výstavba nebo obnova zařízení k využití obnovitelných zdrojů energie
6. Koordinace služeb v oblasti svozu a likvidace komunálního odpadu v rámci mikroregionu

PROGRAM Č. 5: PODNIKÁNÍ

CÍL:

Vytvořit nová a stabilizovat existující pracovní místa rozvojem podnikatelských činností a tím přispět ke zvýšení ekonomické stability venkovské oblasti.

ÚČEL A VÝSLEDEK:

Ekonomické aktivity ve venkovském prostoru byly historicky spojovány výhradně se zemědělstvím a lesnictvím, popřípadě s doprovodnými řemesly a službami. Tato situace se v devadesátých letech změnila a postupně tak docházelo k útlumu zemědělských činností. Současná situace v tomto odvětví je v mikroregionu stabilizovaná a v nejbližší době se neočekává významný úbytek dalších pracovních míst, ale přesto je nutné podporovat rozvoj podnikatelských činností a tím napomoci vytvářet nová pracovní místa.

Obce by měly pomáhat při zakládání malých a středních podniků (ty jsou dnes velmi významnou součástí ekonomiky, protože se výrazně podílejí na zaměstnanosti), obchodů a živností zejména zajišťováním potřebných prostor a pozemků, popřípadě využít jiný způsob podpory a přispět tak k ekonomické stabilizaci. V této souvislosti se vhodná jeví prezentace (*program č.2*) nabídky rozvojových ploch a nevyužívaných objektů pro podnikání (např. v současné době se ve městě Polička nachází nevyužité objekty podniků Hedva, Tofa, Forest, atd.), na základě které by mohly do mikroregionu přijít nové firmy a nabídnout nová pracovní místa.

Dalším možným zdrojem rozvoje podnikání v mikroregionu Poličsko je cestovní ruch (*program č.1*), ve kterém je značný potenciál. Vhodně zvolená koncepce a strategie rozvoje cestovního ruchu může přinést obcím a podnikatelům značný prospěch.

Podpora rozvoje podnikání je další oblastí, ve které bude možno získat podporu z programu SAPARD (opatření č. 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťujících rozmanitost činností a alternativní zdroje příjmů).

OPATŘENÍ:

1. Zřízení nových zařízení k podpoře začínajících podniků – objektů a ploch vyhrazených pro podnikatelské aktivity, školících a vzdělávacích zařízení, veřejných tržišť
2. Obnova a následné využití zanedbaných hospodářských budov pro podnikatelské činnosti
3. Nabídka nevyužívaných objektů v mikroregionu

4. Zakládání a rozvoj (výstavba, rozšíření, přestavba, modernizace, inovace) malých a středních podniků v oblasti výroby, obchodních a jiných služeb, stavebnictví, cestovního ruchu, obnovitelných zdrojů energie, využití energie jako druhotných surovin, ICT technologií a poradenství

5. Diverzifikace činností místních zemědělských rodin doplňkovou výrobou a službami v návaznosti na zemědělskou nebo potravinářskou výrobu, agroturistikou, výrobou alternativních zdrojů energie

2.2 REALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU

V rámci mikroregionu Poličsko zajišťuje strategickou i krátkodobou organizační činnost pracovní tým Komise pro strategický rozvoj mikroregionu (dále KS RM).

1. KS RM bude monitorovací a řídicí autoritou, která prosadí a zajistí realizaci plánu. Je třeba zdůraznit, že tato komise by měla mít takovou velikost, aby byla operativní a měly by v ní být zastoupeny všechny důležité osoby, které se podílely na tvorbě strategického plánu. Doporučujeme, aby v KS RM byly rovnoměrně zastoupeny obce mikroregionu stejně jako podnikatelský sektor a další instituce podílející se na realizaci. V kompetenci této komise bude dohled, monitorování a přijímání operativních rozhodnutí k případným změnám a doplněním plánu.

2. Financující autoritou se stanou municipality se svými strukturami a nástroji, které již mají vytvořeny (zastupitelstvo, rada, finanční komise a rozpočet). U mikroregionálních úkolů by bylo žádoucí, aby se financující autoritou stalo Sdružení obcí mikroregionu Poličsko jako právnická osoba s vlastní právní subjektivitou a rozpočtem.

3. Manažerem řízení realizace by měla být osoba, která má přehled o stavu plnění jednotlivých úkolů a o problémech, které ohrožují dodržení stanovených termínů. Tento manažer plní zároveň funkci tajemníka KS RM, které předkládá pravidelné zprávy o realizaci. KS RM by měla zastupitelstvům doporučit některou z variant, tedy (1) pracovník obecního či městského úřadu, (2) budoucí zaměstnanec Sdružení obcí mikroregionu Poličsko, (3) najatá profesionální firma nebo (4) Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, případně kombinace těchto variant.

4. Výkonnými složkami realizace budou zpravidla odbory, oddělení a pracovníci obecních úřadů a dalších organizací obcí, případně komise rady. Tyto výkonné složky realizace budou v úzkém kontaktu s manažerem řízení realizace.

II. PŘÍLOHY

- 1) SWOT analýza definovaná v Plánu rozvoje zemědělství a venkova 2000-2006 SAPARD pro opatření:
  - a) Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury
  - b) Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťujících rozmanitost činností a alternativní zdroje příjmů
- 2) SWOT analýza definovaná v Programu rozvoje kraje pro problémový okruh Venkovský prostor a zemědělství
- 3) Analytický přehled mikroregionu Poličsko
- 4) Pasporty obcí mikroregionu Poličsko